

Книга Даниїла: дружба, випробувана вогнем

Продовжуємо публікацію серії богословських нарисів В'ячеслава Корчука на матеріалі біблійної книги пророка Даниїла.

Частина 1, Частина 2, Частина 4.

Одного разу президент імперії вирішив, що його сни мають стати реальністю. У сні царя був представлений великий бовван із різних металів – золота, срібла, міді, заліза та глини. Цар Навуходоносор мав зрозуміти ту роль, яка відводилась йому в історії світу, та зв'язок із його царством і Царством Небесним.

Навуходоносору сказали, що він є золота голова. Але він вирішує створити величезний бовван, подібний до того, який він бачив уві сні, але абсолютно всю фігуру, а не тільки голову, із чистого золота. Долина Деїр була подібна до сучасного аеропорту – велика рівнина. Я припускаю думку, що цар сподівався на те, що цей бовван буде встановлено назавжди – для наступних поколінь.

Колишній досвід довіри в Бога вже не мав сили в реальному житті Навуходоносора. У 2 розділі книги Даниїла Навуходоносор сказав, що Бог Даниїла є Бог над богами. Але тут, у 3 розділі, він швидко про це забув. Ви знаєте, що час і безтурботне життя дуже швидко стирають із пам'яті живу віру в Бога. Його увірування не було довготривалим і не стало постійною практикою розвитку духовності. Йому потрібно було щоденно розвивати стосунки з Творцем. Якщо він насправді хотів віддати славу Богові, йому потрібно було створити ілюстрацію його сну, а не предмет поклоніння, – фігуру із чотирьох металів, та ноги, що створені з заліза та глини. А збоку цього боввана поставити великий бігборд з написом побаченого і почутого від Даниїла і підпис: “Бог над богами всесвіту”. Але він цього не

зробив. Цар був егоїстичною особою і він думав так: якщо і є Бог над богами із золота, то це тільки я, і ніхто інший.

Щодень чотири юдейські юнаки могли бачити, як ведуться будівельні роботи – як створюється спеціальний каркас, на який приєднуються золоті частини майбутньої фігури велетенського боввана. На кінець була інстальована велика голова, і блискуча фігура велетня засяяла у всій своїй повноті. Була запланована церемонія посвячення. Усі повинні були прибути на це дійство, і чотири юнаки також. Але проблема була в тому, що було оголошено, що не тільки царські сановники, а всі присутні повинні будуть вклонитися на знак вірності владі Вавилону, яку уособлював велетенський ідол.

Ми наближаємось до часів, коли по-особливому буде випробувана і наша віра. Скоро великий образ звірини із книги Об'явлення 13 буде встановлено, і кожен буде змушений вклонитися йому. Ті, хто відмовлятимуться, підпадуть під смертельний вирок. Це буде серйозне випробування, подібне до випробування у вогні друзів Даниїла. Чи ми вистоїмо у вогняному випробуванні? Чи зможемо ми довести нашу вірність Богові у надзвичайних обставинах?

Навуходносор міг використати своє багатство для того, щоб допомогти бідним, натомість він витрачав коштовності, щоб задовольнити свої егоїстичні бажання. Коли він отримував матеріальні цінності – він шукав шляхів, як їх використати для самого себе.

Насамкінець прийшов час для екзамену – як це завжди в житті буває. Імовірно, Даниїла у той час не було в столиці. «Того часу зібралися сатрапи, заступники, підсатрапи, радники, скарбники, судді, вищі урядники та всі округові володарі, щоб посвятити боввана, якого поставив цар Навуходносор, і поставали навпроти боввана, якого поставив Навуходносор» (Даниїла 3:3).

Ця кризова ситуація була сконцентрована навколо двох образів.

Образ, який встановив Навуходоносор, і образ Бога, що був відтворений в житті трьох єврейських юнаків. Людина, яка створена за образом Божим чи вклонятиметься образу людському? Це запитання є актуальним і сьогодні. Цар змінив імена юнаків, але не міг змінити їхню присвяту живому Богу. У минулі часи людям за їхні релігійні переконання доводилося багато страждати. Вони перенесли багато висміювань, зневаги і навіть смерть обривала їхнє життя. Але ніхто не міг їх примусити відійти від Бога, якщо вони продовжували палко покладатися на Нього.

Ці чотири юнаки проводили багато часу у вивченні Слова Божого і в молитві, щоб приготуватися до життєвих випробувань. Як ми зможемо пройти тест у нашому житті, якщо не виконуємо домашню роботу? Найкращий спосіб – добре готуватись і виконувати поточні завдання. Найкращий шлях, щоб приготуватися до епохальних рішень і подій у нашому житті – жити з Ісусом, – згідно Його найкращої волі для нас, сьогодні, і мати з Ним довірливі стосунки. Сьогодні ми можемо проводити час у вивченні Біблії та молитві, й таким чином будувати правильні відносини. Якщо сьогодні ми не готові встати на сторону Бога і відкрито захищати біблійні принципи, як ми зможемо обстоювати принципи нашої віри, коли все стане набагато гірше?

«А оповісник закликав лунким Голосом: До вас говориться, народи, люди та язики! Того часу, коли ви почуєте голос рога, сопілки, гітари, гусел, псалтиря, флейти та всілякого роду музику, падайте й поклоніться золотому бовванові, якого поставив цар Навуходоносор» (Даниїла 3:4-5).

Це було примусове служіння, що по суті не є служінням. Примусове поклоніння – це є диявольський варіант служіння. Бог говорить: якщо ви Мене любите, Мої заповіді зберігайте. Спочатку повинна прийти любов, хіба не так? Спочатку повинні бути довірчі відносини. Останнє велике питання, що постане перед Другим приходом Христа – питання щодо поклоніння. «І дано їй вкласти духа образіві звірини, щоб заговорив образ звірини, і зробити, щоб усі, хто не поклониться образіві

звірини, побиті були» (Об'явлення 13:15). Одного разу цілий світ постане перед примусом поклонитися. Чи збираєтесь ви це зробити? Якщо любите Ісуса Христа, то поклонятиметесь Йому і нікому іншому.

Образ боввана був вражаючим, блискучим, сяючим, наче золоте сонце. Вам доводилось стояти близько великих монументів? Наскільки мізерною виглядає людина перед велетенською спорудою. І коли заграв професійний оркестр, усі схилились перед образом боввана.

Мабуть, і перший великий плід, який сатана запропонував Єві, виглядав сяючим та яскравим. Метод диявола – зробити гріх привабливим і щоб він наскільки можливо впливав на почуття, аби людина побажала порушити Божу волю. Весела компанія, модерна музика, алкоголь – усе це закликає нас: ось це насолода і справжнє життя! А що маємо в результаті? Розчарування, порожнечу, втрати.

Ці три юнаки також стояли перед дилемою: якщо вони послухаються Бога, то будуть укинуті у вогняну піч. Якщо послухають царя – то зрадять свого Творця. Чи є вихід із такої ситуації?

«А той, хто не впаде й не поклониться, тієї хвилі буде вкинений до середини палахкотючої огненної печі» (Даниїла 3:6).

Наші батьки, та й ми самі, ще пам'ятаємо ті часи, коли згідно із державними законами важко було знайти таку роботу, щоб у суботу мати вихідний і поклонитися Богу в цей день. Хтось сказав про ті часи так: «Якщо ти не працюєш у суботу, то ти живеш неначе у вогні». Вибір був дуже вузький: якщо працюєш у суботу, то безчестиш ім'я Боже, якщо не працюєш у суботу, втрачаєш роботу. Або ви молода людина, і вас запросили друзі на вечірку, де будуть вживати алкогольні напої і робити багато подібного. Якщо ви ідете туди, то ви наражаєте себе на спокуси і ризикуєте розчарувати Ісуса. Якщо не відвідаєте цю вечірку,

то можете втратити друзів.

Навуходносор був переконаний, що ніхто не наважиться опиратися його наказу. Стояти, коли всі поклонилися, означало втратити життя. Розжарена піч була готова, щоб кремувати кожного порушника волі царя.

Чи насправді важливо бути інакшими, якщо Бог це просить зробити? Юдейські юнаки могли до цього питання підійти раціонально, толерантно до більшості людей того царства і піти на невеликий компроміс у своїй вірі? Бог усе одно все бачить, знає і зрозуміє, якщо на декілька секунд вони віддадуть уклін образу боввана. Ми молоді талановиті люди, навіщо помирати безглуздою смертю? Можливо, краще схилитися і зробити вигляд неначе поправляємо ремінці на сандаліях?

Мої комунальні рахунки такі великі у цьому місяці, можливо, я поверну Божу частину Йому в наступному місяці? Бог зрозуміє моє становище. Або – я такий втомлений, що зроблю пропуск у читанні Біблії, молитві, духовних роздумах. І часто це триває невизначений час.

Усі упали ниць, але Шадрах, Мешах та Авед-Него продовжували стояти. Твердо стоячи за Господа, ви відстоюєте правду. Навуходносор мріяв створити всесвітню релігію. А це спроба відтворити стародавню історію про Вавилонську башту, коли люди замість того, щоб виконувати волю Божу, хотіли прославити своє ім'я.

Таємна служба безпеки там теж була, щоб помітити будь-яку неузгодженість із царським наказом. Їхнє орлине око упало на тих людей, що натомість дотримувалися заповіді Божої.

«Тоді Навуходносор у гніві та в лютості наказав привести Шадраха, Мешаха та Авед-Него, і того часу цих людей привели перед царя» (Даниїла 3:13).

Він запитав, чи це правда, що вони не поклонились його богові? Владика великодушно вирішив випробувати їх ще раз і пригрозив:

«якщо ви не поклонитесь, тієї години будете вкинені до середини палахкотючої огненної печі, і хто той Бог, що врятує вас від моїх рук?» (Даниїла 3:15).

Юнаки відповіли Навуходносору: «Якщо наш Бог, Якому ми служимо, може врятувати нас з палахкотючої огненної печі, то Він урятує й з твоєї руки, о царю! А якщо ні, нехай буде тобі, о царю, знане, що богам твоїм ми не служимо, а золотому бовванові, якого ти поставив, не будемо вклонятися!» (Даниїла 3:17, 18).

З історії свого народу вони знали, що непослух Богові призводить до ганьби, нещастя й смерті, а страх Господній – це початок мудрості, підстава справжнього благополуччя. Чи бували у вашому житті ситуації, коли ви всю ношу невирішених питань ввіряли в руки Божі – ваше здоров'я, сім'ю і своє життя? І після цього неначе великий камінь падав із плечей.

Цар утратив самоконтроль, «переповнився лютістю, і вигляд його обличчя змінився проти Шадраха, Мешаха та Авед-Неґо» (Даниїла 3:19), цих представників зневаженого поневоленого народу. Наказавши розпалити піч усемеро сильніше, ніж звичайно, він звелів сильним воїнам зв'язати та приготувати до страти слуг ізраїлевого Бога.

Чому такий дивний наказ – розпалити піч усемеро сильніше, ніж звичайно? Цей наказ не був спрямований на те, щоб збільшити муки страждання пекельного вогню тих, хто не підкоряється царю. Це було зроблено для того, щоб унеможливити будь-яке втручання зі сторони Всевишнього Бога. Незважаючи на всі остороги, цар відчував, що тут щось діється надзвичайне.

«Того часу ці мужі були пов'язані в своїх плащах, у своїх сорочках і в своїх шапках, і в своїх убраннях, і були повкидані до середини палахкотючої огненної печі. А що слово царя було гостре, то піч напалена була надзвичайно сильно, так що тих мужів, що підіймали, щоб укинути Шадраха, Мешаха та Авед-Неґо, забило їх огняне полум'я. А ці три мужі, Шадрах,

Мешах та Авед-Неґо, упали до середини палахкотючої огненної печі пов'язані» (Даниїла 3:21 – 23).

Однак Господь не забув про Своїх дітей. Коли Його свідки були кинуті у піч, Сам Спаситель з'явився серед них і разом з ними ходив у вогні. У присутності Володаря спеки й холоду полум'я втратило свою нищівну силу.

Збентежений Навуходоносор повернувся до своїх радників і вигукнув: «Таж я бачу чотирьох мужів непов'язаних, що ходять посеред огню, і шкоди їм нема, а вигляд того четвертого подібний до Божого сина!» (Даниїла 3:25).

Вогонь був розбірливим. Міцні мотузки, що зв'язували цих юнаків, згоріли як солома, але жар не пошкодив їхнє волосся. Не було навіть запаху вогню! Це свідоцтво дивовижної сили Божої.

Коли все, здавалося, було втрачено, Бог заступився, щоб спасти їх. «Коли переходитимеш через води, Я буду з тобою, а через річки не затоплять тебе, коли будеш огонь переходити, не попечешся, і не буде палити тебе його полум'я» (Ісаї 43:2).

Жахливий вогонь, що мав прославити Навуходоносора, прославив Бога. Накінець цар запросив вийти їх із печі. Натовп оточив їх, щоб переконатися у чуді Божому.

«Навуходоносор заговорив та й сказав: Благословенний Бог Шадраха, Мешаха та Авед-Неґо, що послав Свого Ангола, і врятував Своїх рабів, які надіялися на Нього. І вони не послухалися царського слова, і дали свої тіла на огонь, аби не служити й не кланятися іншому богові, крім Бога свого» (Даниїла 3:28). Навуходоносор усе ще не був цілком навернений до віри в Бога. Ми можемо сподіватися, що такі слова свідчать, що людина по-справжньому вірить у Бога, але в цьому випадку це не так. Це була людина дуже горда, амбітна та черствосердна.

Товариші Даниїла, що довели свою віру навіть у вогні, були

підвищені царем. Віра в живе Слово Бога чудовим чином була вшанована на очах адміністраторів імперії. Випробовування, через які їм прийшлося пройти, були наче очищувальним ножем, що робить плід придатнішим для застосування. Їхні характери було удосконалено.

Чи завжди це спрацьовує у наш час? Чи завжди Господь ушановує вас або підвищує у вашій діяльності? Нерідко християни бувають звільненими з роботи. Іноді молода дівчина, яка береже свою цнотливість, оголошується у школі королевою, а іноді з неї можуть насміхатися як з пережитку минулого. Але як би там не було, ми повинні сказати, як сказали друзі Даниїла: «А якщо ні, нехай буде тобі, о царю, знане, що богам твоїм ми не служимо» (Даниїла 3:18).

Чи довели ви свою вірність у вогні? Вогонь відданості Богу у серцях юдейських юнаків був сильнішим за вогонь у розжареній печі.

Допоможи нам, Боже, зрозуміти, що якщо ми твердо стоїмо за Тебе у часи благополуччя, Ти постоїш за нас у часи випробовування нашої віри.

В'ячеслав Корчук, доктор богослов'я